

Hi ha futur per estona

08/10/2014

ALBERT PUNSOLA(/AUTOR/ALBERT-
PUNSOLA-44)

Periodista

No sempre ha existit el futur. Aquesta és la tesi de l'apassionant llibre *El descubrimiento del futuro*, de l'autor Lucian Hölscher, que ha arribat al nostre país després d'uns anys d'haver estat editat a Alemanya. Històricament la nostra civilització només parlava dels temps que havien de venir, però eren temps on Déu, per a la majoria, i la natura,

per a alguns, tenien predeterminat el que havia de passar. A l'Edat Mitjana els decennis, i fins i tot els segles, se succeïen sense grans canvis, i la idea d'especular sobre què vindria després, en un sentit de possibilitats noves, resultava inconcebible.

(F)

La situació no va variar substancialment fins al segle XVIII quan la il·lustració va crear el concepte de futur que avui utilitzem i que Occident ha estès a la resta del planeta. A la segona meitat del segle XVIII una visió fonamentada en un optimisme desbordant va intuir que la humanitat havia entrat en un camí de millora que l'havia de portar al perfeccionament. Però això no succeïa per unes forces estranyes que l'arrossegaven per aquesta via, sinó per la seva pròpia voluntat i determinació.

Al segle XIX es va començar a qüestionar la veracitat d'aquesta visió. Sense anar més lluny les misèries humanes lligades la revolució industrial van fer planar una ombra de dubte sobre el lligam entre avenç tècnic i avenç moral. Malgrat tot, els socialismes utòpics no van renunciar a la idea d'una societat planificada, on la racionalitat i el bé comú podrien anar de la mà. Cal notar que l'illa utòpia de Thomas More, del segle XVI, se situava en un altre espai però no es projectava del present al futur. En la mateixa línia, el pare del positivisme, Auguste Comte, va manifestar una confiança cega en la construcció d'una societat on tota la complexitat de les interrelacions humanes es podrien reduir a lleis científiques.

Cap a finals del segle XIX es va generar una autèntica passió del futur, no ja només des de la filosofia, sinó també des de la cultura. El nombre de novel·les i relats que se situaven en el segle XX, XXI i fins i tot el XXII va créixer exponencialment i es va anar preparant el terreny per al naixement del gènere de la Ciència Ficcio. Les possibilitats noves eren les protagonistes d'aquest avenir descrit en els llibres, que tan aviat podien ser meravelloses com terrorífiques, o les dues coses alhora.

(F)

L'evolució històrica de la primera meitat del segle XX va fer que augmentés el desànim respecte al futur de la humanitat per raons òbvies. En aquesta ocasió, però, el pèndul de les modes i les tendències no va portar a una nova era d'eufòria durant la postguerra. Al contrari: l'amenaça nuclear i el despertar de la consciència ambiental van fer nosa a una mirada cap al futur il·lusionant. Llibres com *Silent Spring*, del 1962, -sobre el perill dels pesticides- o *The Population Bomb*, del 1968, -centrat en els efectes catastròfics del creixement demogràfic- són dos exemples d'aquest estat d'esperit. Si bé cal matisar que la primera obra va encertar en la seva anàlisi i va aconseguir la prohibició del DDT.

L'arribada del concepte de desenvolupament sostenible, establert en l'informe Brundtland el 1987, va representar un punt d'inflexió. Mentre que moltes visions de la postguerra participaven en diferent mesura d'un sentiment de malestar i algunes patien d'un fort determinisme, la sostenibilitat tornava a

obrir les portes a diferents possibilitats. D'entrada ho feia expressant la idea de que hi havia un futur vàlid per a les properes generacions, sempre i quan les coses es fessin bé.

(F)

Des d'aquest punt de vista és una llàstima que les successives crisis polítiques i econòmiques, nacionals i internacionals, estiguin erosionant el prestigi del concepte de sostenibilitat que és l'únic que pot portar-nos a una *gestió del futur* (que en realitat és del present) amb menys irresponsabilitat, però també sense la ingenuïtat dels il·lustrats. Per aquestes raons, la visió sostenibilista podria ser considerada com pertanyent a un estadi més madur de la condició humana.

Afortunadament, l'evolució dels fets contraresta d'alguna manera el que he exposat en el paràgraf anterior sobre la sostenibilitat. Potser el seu prestigi està minvant, però el seu potencial no. Un exemple és la nova visió sobre les ciutats que han passat en dues dècades de problema a solució. Malgrat les dificultats, les grans urbs són ara mateix per a Nacions Unides un motiu d'esperança en les qüestions relacionades amb una millor gestió dels recursos. Un altre exemple és el canvi de perspectiva sobre les masses humanes, tant de temps sinònim de caos i descontrol, i que avui gràcies a les TIC i a la intel·ligència col·laborativa apareixen com a font d'articulació d'iniciatives positives i directament aplicables.

Periodista **Etiquetes:** [Món](#) (/etiquetes/mon)

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/opinio/hi-ha-futur-per-estona>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/opinio/hi-ha-futur-per-estona>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

Subscriu

[Enviaments anteriors](#) (/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

(<http://www.diba.cat>)

[Arxiu](#) (/arxiu)

[Continguts per categoria](#) (/tagclouds/chunk/3)

[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)

[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)

[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)

[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)

[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)

[https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888\)](https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888)

[http://www.twitter.com/xarxasost\)](http://www.twitter.com/xarxasost)

[http://youtube.com/xarxasost\)](http://youtube.com/xarxasost)

[\(rss.xml\)](#)